

7. Institucionální péče o seniory

Demografický vývoj obyvatelstva v České republice bude v příštích letech ovlivněn především změnami ve věkové struktuře obyvatelstva, tzv. demografickým stárnutím populace. Česká republika se problematikou stárnutí a stáří intenzivně zabývá již od počátku nového tisíciletí. Prvním celostátním strategickým dokumentem, který vytyčil hlavní úkoly státu v souvislosti se stárnutím obyvatelstva, byl Národní program přípravy na stárnutí na období let 2003 až 2007. Dokument byl již několikrát aktualizován, v současné době je politika přípravy na stárnutí na celostátní úrovni realizována v souladu s Národním akčním plánem podporujícím pozitivní stárnutí pro období 2013 až 2017. Zásadními prioritami Národního akčního plánu je především realizace politiky přípravy na stárnutí, zajištění a ochrana lidských práv seniorů, rozvoj v oblasti celoživotního učení, zaměstnávání seniorů, kvalita života seniorů, péče o seniory se sníženou soběstačností.

Rada vlády pro seniory a stárnutí populace

Usnesením vlády ze dne 22. března 2006 byla zřízena Rada vlády pro seniory a stárnutí populace, která je poradním orgánem vlády pro otázky týkající se seniorů a stárnutí obyvatelstva. Jejím cílem je vytvoření podmínek pro důstojné a aktivní stárnutí a zapojení seniorů do života občanské společnosti. Rada pravidelně aktualizuje Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí a monitoruje aktivity dalších právních subjektů související s politikou přípravy na stárnutí. Koordinátorem politiky přípravy na stárnutí je Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky.

Mezi další celostátně realizované projekty, zaměřené na kvalitu života seniorů, patří např. Projekt Ministerstva vnitra ČR Bezpečný senior. V rámci tohoto projektu jsou formou dotací podporovány programy prevence kriminality na úrovni krajů, měst a obcí, programy zaměřené na prevenci domácího násilí páchaného na seniorech nebo finanční podpora dobrovolnické služby.

Pod gescí Ministerstva zdravotnictví České republiky se připravuje projekt Národní akční plán Alzheimer. Aktivity tohoto projektu by měly vést ke zlepšení systému péče o pacienty s demencí. Projekt se bude zabývat prevencí onemocnění, sociálními službami, změnami v legislativě, vzděláváním osob pečujících o pacienty s demencí i koordinací výzkumu onemocnění. Cílem projektu je zlepšení kvality života pacientů i osob, které o tyto pacienty pečují.

Péče o seniory v regionu (krajské dokumenty zaměřené na péči o seniory)

Problematicke stárnutí je věnována velká pozornost i na regionální úrovni. V Královéhradeckém kraji, který je z hlediska věkového složení obyvatelstva nejstarším krajem v České republice, je klíčovým dokumentem **Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 až 2020**. Dokument byl přijat na základě usnesení Zastupitelstva Královéhradeckého kraje dne 28. 4. 2014.

Na Strategii rozvoje kraje navazuje **Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 až 2016**. Jde o programový dokument, který je nedílnou součástí koncepčního přístupu rozvoje kraje jako regionu. Zkvalitňování potřeb seniorů je specifikováno ve Strategické oblasti 3 Veřejné služby a občanská společnost. Mezi dílčí cíle strategické oblasti patří například zkvalitňování zdravotní péče v kraji, zvýšení kvality sociálního prostředí, zajištění dostupných sociálních služeb pro obyvatele kraje a další.

Koncepce rozvoje sociálních služeb v kraji je podrobněji popsána v **Plánu rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011 až 2016**, kde jsou specifikovány priority rozvoje sociálních služeb v kraji a principy systému sociálních služeb pro jednotlivé cílové skupiny uživatelů sociálních služeb v souladu se zákonem 108/2006 Sb. o sociálních službách. Základním principem rozvoje sociálních služeb pro seniory je snaha o zachování života v běžném prostředí, je tedy nutné rozvíjet především terénní a ambulantní sociální služby. Dalším cílem je zachování kapacit pobytových zařízení pro seniory, které budou v budoucnu využívat pouze senioři s vyšší mírou potřeb. Důležité je také zajišťování informovanosti odborníků v oblasti sociálních služeb, ale i seniorů a veřejnosti, které povede k zvýšení povědomí o problémech a dostupné pomoci pro seniory.

Ochranou zájmů a posílením práv seniorů se zabývají i organizace občanského sektoru. Největším republikovým sdružením seniorů je **Rada seniorů České republiky**. Posláním rady je pomáhat vytvářet občanskou společnost pro všechny generace, podporovat koncipování mezigeneračních vztahů, aktivizovat starší generace ke společenskému rozvoji. Rada pro seniory spolupracuje se státními institucemi při zajišťování důstojného sociálního postavení seniorů, podílí se na realizacích projektů aktivního stárnutí obyvatel České republiky. Rada seniorů provozuje v každém krajském městě konzultační a poradenské středisko, ve kterém tým odborníků různých profesí pomáhá hájit zájmy seniorů a řešit jejich právní, sociální, zdravotní nebo bytové problémy.